

BERGEN
KOMMUNE

ÅRSPLAN 2024 – 2025

Kalfarveien barnehage

Forord

Barnehagene i Bergen kommune utarbeider sine årsplaner i samsvar med kravene til årsplan slik de er beskrevet i barnehageloven og forskrifter. Ny rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver trådte i kraft fra 1.august 2017 og er en forskrift til barnehageloven.

Kvalitetsutviklingsplanen for kommunale barnehager 2018-2021 (24)

«Sammen for kvalitet – lek og læring» beskriver eiers lokale tilpasninger til rammeplanen og prioriteringer for gjeldende periode.

Hovedsatsningsområdet i kvalitetsutviklingsplanen er «Grunnlag for livslang læring i det 21. århundre». Planhierarkiet er synliggjort i modellen.

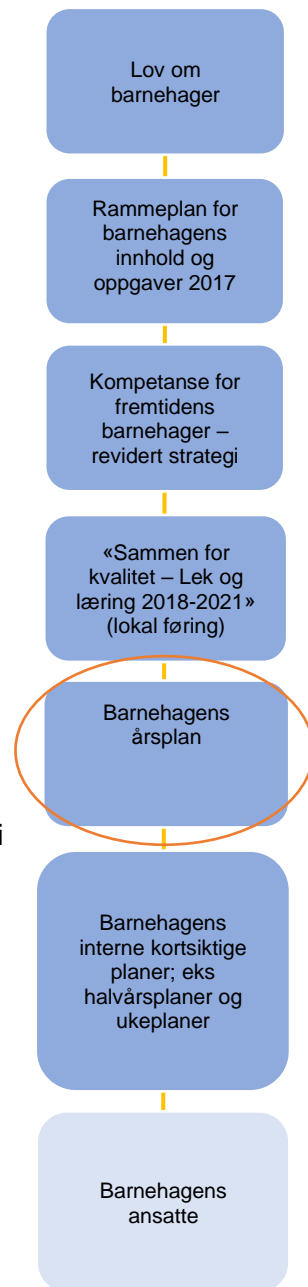
Årsplanverket til de kommunale barnehagene i Bergen kommune er delt i to:

- **Del en** beskriver mål og aktiviteter for årets satsinger og gir informasjon om hvordan disse følges opp, dokumenteres og vurderes. Årsplanen del en har et tidsperspektiv på 1 år og følger barnehageåret.
- **Del to** beskriver barnehagens satsninger og arbeid på et mer grunnleggende og generelt nivå. Årsplanens del to inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med danning gjennom omsorg, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Videre redegjør barnehagen for hvordan det arbeides med progresjon i barnas pedagogiske tilbud gjennom hele barnehageløpet.

Som barnehageeier er vi ansvarlig for at barn i våre barnehager får en god start på et livslangt læringsløp. Godt planleggingsarbeid gjennom felles planmaler er utgangspunkt for utnyttelse av kollektiv kapasitet. Årsplanen utarbeides i samarbeid mellom barnehagens ansatte, barn og foreldre og danner grunnlag for pedagogisk innhold, aktiviteter og samhandling gjennom året. Årsplanen er et arbeidsredskap for personalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidspartnere og andre interesserte.

BERGEN KOMMUNE

Etat for barnehage

Innhold

Visjon og mål	5
Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn	5
Verdier	5
Mål	5
1.0 Barnehagens innledning	6
1.1 Struktur og organisering	6
1.2 Metodevalg	7
1.3 Kjerneverdier	8
1.3.1 Ser barnet	8
1.3.2 Varme	9
1.3.3 Inkluderende	9
2.0 Livsmestring for det 21. århundre	10
– medvirkende barn i lek og læring	10
2.1 Tilknytning	10
2.2 Lek	10
2.3 Læring	11
2.4 Barns medvirkning	11
2.5 Vennskap og felleskap	11
2.6 Mangfold	12
3.0 Barnehagens tema/prosjekt	13
3.1 Fagområder	13
3.1.1 Språk som basiskompetanse	15
3.1.2 Matematisk kompetanse	15
3.2 Digitale verktøy	16
4.0 Barnehagen som lærende organisasjon	17
4.1 Barnehagens utviklingsarbeid	17
4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging	18
4.2.1 Dokumentasjon	18
4.2.2 Vurdering	18
4.2.3 Oppfølging	19
4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet	19
I. Barnesyn og læringsyn	20
II. Pedagogisk relasjonskompetanse	20
III. Danning gjennom omsorg, lek og læring	21

IV.	Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold	22
V.	Overganger	23
a.	Tilvenning i barnehagen	23
b.	Overganger og sammenheng innad i barnehagen	23
c.	Samarbeid og sammenheng med skolen	24
VI.	Foreldremedvirkning	25
VII.	Bærekraftig utvikling	25
VIII.	Psykososialt barnehagemiljø	26
IX.	Barns seksuelle helse	27

Visjon og mål

Visjon – En mangfoldig barnehage av høy kvalitet for alle barn

I en mangfoldig barnehage av høy kvalitet skal barn få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter med utgangspunkt i egne forutsetninger og interesser.

Verdier

Det er utviklet et verdigrunnlag som skal sikre det enkelte barn trygghet, læring og utvikling i hverdagen. Verdigrunnlaget består av *varme, ser barnet og inkluderende*. Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte. Barnehagene beskriver i kapittel 1 hva de legger i disse verdiene.

Mål

Bergen kommune ønsker som eier å gi retning for de kommunale barnehagene gjennom målsettingen:

Livsmestring for det 21. århundre – medvirkende barn i lek og læring

Grunnlaget for trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd legges i tidlig barndom og barnehagen har en sentral plass i dette. Livsmestring handler også om å møte motstand, håndtere utfordringer og være utholdende. Våre barnehager skal kjennetegnes ved at barnet:

- Opplever vennskap og fellesskap
- Erfarer trygghet og tilknytning til personalet
- Opplever spenning og glede i variert lek
- Er aktivt og medskapende i lek og læring
- Bruker sin kreativitet og søker utfordringer i lek og læring
- Blir møtt på sine uttrykk, sin undring og utforskertrang
- Opplever en barndom preget av mangfold, likeverd og respekt
- Utvikler sin språkkompetanse og sin matematiske kompetanse

1.0 Barnehagens innledning

1.1 Struktur og organisering

Kalfarveien barnehage er organisert i fire avdelinger; to for barn 0-2 år, en avdeling for barn 2 – 3 år og en avdeling 3-6 år. Vi har plass til 60 barn, men vil fra august 24 være 45 barn, i løpet av desember vil det begynne 7 nye barn på Gul. Det vil da være 15 småbarn nede med fem voksne. Vi organiserer oss i hjemområder, et nede og tre oppe. Vi har en del fellesarealer som alle avdelingene benytter.

Vårt uteområde er arealmessig for lite i forhold barneantallet derfor er noen barn på tur hver dag. Barnehagen disponerer et område i Forskjønnelsen i nærheten av barnehagen som et tur- og ekstra uteområde. Vår nærhet til sentrum gjør at vi også har god tilgang til byens kulturtilbud og benytter biblioteket, teater og museer.

Årshjul 2024 - 2025

August	Oppstart. Bli kjent med nye barn/foreldre Startsamtaler i august, september, oktober og november for foreldre/foresatte til nye barn. Høstens foreldremøte torsdag 11.9.kl 17.30 – 19.00
September	Mandag 9.september planleggingsdag nr.1. Barnehagen er stengt.
Oktober	Tirsdag 24.oktober markerer vi FN-dagen, og inviterer til foreldrekaffe. Tirsdag 31.oktober blir det høstfest for barna. Foreldresamtaler.
November	Foreldresamtaler. Fredag 1.november planleggingsdag nr.2. Barnehagen er stengt.
Desember	Fredag 13.desember feirer vi Lucia Vi besøker Kalfarveien sykehjem Torsdag 14. desember har vi nissefest Se egen juleplan som deles ut når det nærmer seg.
Januar	Fredag 31.januar planleggingsdag nr. 3. Barnehagen er stengt. Onsdag 29. januar markerer vi kinesisk nyttår.
Februar	Torsdag 06.februar markerer vi Samefolkets dag. Søndag 2. mars er det fastelavnssøndag. Torsdag 27.februar - karneval

Mars	Barnehagedagen tirsdag 11. mars. Tema – la leken leve Mandag 21.mars - Rockesokkdagen Mandag 31. mars markerer vi Id
April	Påskelunsj for barna torsdag 10.april. Vi serverer gul mat 😊 Onsdag 16. april – barnehagen stenger kl 12.00 Påskeferie f.o.m. torsdag 17.april t.o.m. mandag 21. april, barnehagen er stengt. Torsdag 24. april blir det vårfest for barna. Foreldresamtaler
Mai	Fotografering Foreldresamtaler Torsdag 1. mai arbeidernes dag. Barnehagen er stengt. Fredag 2. mai planleggingsdag nr. 4. Barnehagen er stengt Torsdag 16.mai besøker vi sykehjemmet. Fredag 17.mai Nasjonaldag. Barnehagen er stengt. Torsdag 29.mai Kristi himmelfartsdag. Barnehagen er stengt. Fredag 30.mai planleggingsdag nr. 5. Barnehagen er stengt. Det blir idrettsdag på Skansemyren for førskolebarna i Bergenhus – «Bergenhuslekene». Dato ikke fastsatt ennå.
Juni	Mandag 9.juni. Andre pinsedag, barnehagen er stengt. Vi markerer Regnbueuken (Pride). Dato ikke fastsatt ennå. Torsdag 12. juni blir det sommerfest for barn/foreldre/personale. Informasjon kommer når det nærmer seg.
Juli	Barnehagen har sommerstengt uke 28, 29 og 30.

1.2 Metodevalg

Vi bygger vår praksis på Lov om barnehager, Rammeplan for barnehager og Bergen kommunes satsingsområder. Våre mål og kjennetegn/tiltak er hentet fra Rammeplan for barnehager, samspillmetoden ICDP og teorien om trygg tilknytning.

Vårt arbeid med ICDP og trygg tilknytning skal øke den profesjonelle omsorgsgivers bevissthet og kunnskap om egen væremåte i samspill med barna. Personalets holdninger, handlinger og verdier legges til grunn for relasjonen til barna.

Sammen skal vi utvikle og øve oss på å bli enda mer bevisste på voksenrollens betydning for relasjonen til barna, som igjen handler om barnas trivsel, trygghet og utvikling.

Vi ser alle Rammeplanens fagområder i sammenheng og de er gjennomgående i alle deler av barnehagens innhold.

Dette barnehageåret har vi et felles tema for hele barnehagen – Meg selv - differensiert gjennom ulike små og store prosjekter på avdelingene gjennom året. Mer om dette i kapittel 4.1.

Vårt utviklingsområde/vurderingsområde dette året er – Et inkluderende leke og læringsmiljø for alle barn. Her jobber vi med mangfold og inkludering i et inspirerende lekemiljø.

1.3 Kjerneverdier

«Verdiene gir retning for det pedagogiske arbeidet og samhandlingen med barn og foresatte.»

- Personalet har felles forståelse for hva verdiene betyr
- Verdiene er retningsgivende i pedagogisk planlegging
- Verdiene gjenspeiles i væremåte og handlinger hos personalet.

1.3.1 Ser barnet

«Vi ser det enkelte barns egenverdi. Barnet gis gode betingelser for læring og utvikling basert på vår anerkjennende væremåte.»

For oss betyr dette at:

- Barna møter trygge voksne som viser barnet positive følelser/validerer barnets følelser
- Barnet møter voksne som justerer seg etter barnet
- Vi følger barnets initiativ
- V legger til rette for et godt samarbeid med foreldre, til det beste for barnet.

1.3.2 Varme

«Vi gir barnet omsorg og trygghet. I møte med barn skal vår hjertevarme gi næring og vekstmulighet.»

For oss betyr dette at:

- Vi roser og anerkjenner barnet
- Barnet møter positive grenser gjennom forklaringer og klare, trygge, forutsigbare rammer
- Barnet møter voksne som er vennlige og imøtekommende

1.3.3 Inkluderende

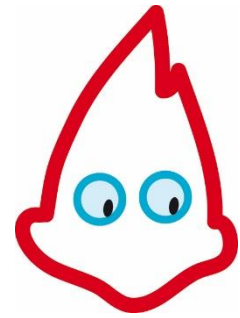
«Vi skaper gode relasjoner, der alle barn blir sett og bekreftet. Det enkelte barn skal oppleve gleden av å tilhøre små og store fellesskap.»

For oss betyr dette at:

- Vi skaper gode møteplasser for lek og samspill, ute og inne.
- Alle barna opplever at de er betydningsfulle for felleskapet
- Vi fremmer respekt for menneskeverd ved å synliggjøre og verdsette mangfold
- Vi jobber forebyggende for å ivareta et trygt og godt barnehagemiljø for alle barn

«... Nordmenn er unge og gamle, høye og lave, funksjonsfriske og rullestolbrukere Nordmenn er jenter som er glad i jenter, gutter som er glad i gutter, og jenter og gutter som er glad i hverandre...
...Nordmenn tror på Gud, Allah, Altet og Ingenting...»

Kong Harald, 2016

2.0 Livsmestring for det 21. århundre

– medvirkende barn i lek og læring

2.1 Tilknytning

Mål:

- Barna møter anerkjennende voksne som toner seg inn på barnas uttrykk og følelser
- Lyttende og sensitive voksne som støtter barn i lek og samspill
- God organisering for å skape forutsigbarhet og trygge rammer for barna

Tiltak/kjennetegn:

- Barn som viser glede og er engasjert i lek og samspill
- Voksne som støtter og tilrettelegger for lek og vennskap
- Godt foreldresamarbeid

2.2 Lek

Mål:

- Sammen med barna skaper vi gode møteplasser for lek ute og inne
- Voksne er aktive i lek og samspill med barna
- Barnas ulike innspill er utgangspunktet for å tilrettelegge for medvirkning i lek

Tiltak/kjennetegn:

- Et variert og kreativt lekemiljø som gir barna ulike valgmuligheter
- Barnas innspill og interesse preger barnehagens lekemiljø
- Lekemiljøet utvikles og endres kontinuerlig ut fra barns medvirkning

2.3 Læring

Mål:

- Voksne som støtter og beriker barnas initiativ og undring
- Barna opplever en progresjon og utvikling i barnehagens tilbud
- Barna får varierte opplevelser og erfaringer, som gir utfordringer og mestringsfølelse
- Barna opplever et inkluderende læringsfelleskap med helhetlige og tverrfaglige læringsprosesser

Tiltak/kjennetegn:

- Barna får bruke kropp og sanser aktivt i sine læringsprosesser
- Vi møter barnas nysgjerrighet med åpenhet og undring
- Barna viser engasjement, vitebegjær og et ønske om å utforske.

2.4 Barns medvirkning

Mål:

- Vi legger til rette for at barna kan påvirke innholdet i barnehagehverdagen
- Vi er lydhøre overfor barnas ulike uttrykksformer for å fange opp deres perspektiv
- Voksne observerer og følger opp barnas ulike uttrykk og behov.

Tiltak/kjennetegn:

- Barna opplever å ha innflytelse på det som skjer i barnehagen
- Barnesamtaler/ observasjoner for å kartlegge barnas mening.
- Barna får mulighet til å delta i barnehagens hverdagsaktiviteter og rutiner
- Barna opplever at deres mening betyr noe.

2.5 Vennskap og felleskap

Mål:

- Barna erfarer at de er betydningsfulle for felleskapet
- Barnehagen legger til rette for gode møteplasser for sosialt samspill og lek
- Barna støttes i å mestre balansen mellom egne og andres behov.

Tiltak/kjennetegn:

- Barna deltar i lek sammen med andre.
- Barna mestrer/oppfordres til å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konflikt situasjoner
- Barna opplever at voksne griper inn, stopper og veileder ved uheldige samspillsmønstre

2.6 Mangfold

Mål:

- Barna opplever at mangfold er en ressurs og at barnehagen synliggjør likheter og forskjeller og hvordan det beriker felleskapet.
- Barna opplever å bli anerkjent og respektert for sin uttrykksform.
- Barna opplever et trygt og godt barnehagemiljø

Tiltak/kjennetegn:

- Vi jobber kontinuerlig med relasjoner for å sikre et trygt og godt barnehagemiljø for alle barn
- Barna opplever å få gjenspeilet sin kultur og identitet i barnehagens innhold
- Barna opplever å få sin familie speilet i barnehagen.

3.0 Barnehagens tema/prosjekt

3.1 Fagområder

Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. Med utgangspunkt i barnas engasjement skal vi legge til rette for at arbeidet med fagområdene oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag.

Vi ser fagområdene i en sammenheng og alle fagområdene er en del av barnehagens innhold. Vi legger til rette for en tverrfaglig tilnærming til alle områdene.

Fagområde	Mål (fra RP)	1-2 Erfare	2-3 Oppdage	3-6 Utvikle/forstå
Kommunikasjon, språk og tekst	Alle barna deltar i språklige aktiviteter daglig	Leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord.	Språklek, rim og regler	Litteratur som utgangspunkt for lek - høytlesning
Kropp, bevegelse, mat og helse	Barna har tilgang til varierte bevegelsesmiljøer ute og inne. Måltider og matlaging bidrar til måltids glede, deltagelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna.	Barna får prøve selv mestringsopplevelser Barna får varierte smaksopplevelser	Bevegelser som skaper kroppsbevissthet Barna smører egen mat og oppfordres til å smake på alt	Turer, lek i naturen Fokus på kroppens behov for et variert kosthold
Kunst, kultur og kreativitet	Barna har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende uttrykksformer.	Barna får erfare og jobbe med ulike materialer	Barna får erfare og jobbe med ulike materialer og teknikker	Barna uttrykker seg fritt og kreativt gjennom å bruke ulike materialer og teknikker

	Barna deltar i kunst og kulturopplevelser sammen med andre	Barnas kulturuttrykk dannes av opplevelser i nærområdet	Barna deltar på kultur - arrangement utenfor barnehagen	Temaarbeid knyttet til kunst og kultur - opplevelser
Natur, miljø og teknologi	Barna får et mangfold av naturopplevelser og får oppleve naturen som arena for lek og læring	Barna får erfaringer med vær og hvordan naturen endrer seg etter årstidene Barna erfarer naturens mangfold ved å bruke sansene	Barna opplever naturen i all slags vær Barna utforsker planter, dyr og insekter i nærmiljøet	Barna blir kjent med naturens endringer gjennom årstidene. Barna blir kjent med samspill og sammenhenger i naturen.
Antall, rom og form	Barna får matematiske erfaringer gjennom lek og deltagelse i hverdags-aktiviteter	Vi teller og benevner og setter ord på ord og begreper som omgir barna	Vi bruker grunnleggende begreper i samtaler og aktiviteter: over – under, stor – liten osv.	Vi jobber med tall, mengde og kategorisering
Etikk, religion og filosofi	Vi markerer merkedager, tradisjoner og høytider som er representert i barnehagen Barnehagen er et inkluderende felleskap	Barna får erfaring med å markere høytider, tradisjoner og merkedager. Barna får bekreftelse på prososiale handlinger	Barna deltar i markering av merkedager, tradisjoner og høytider Barna veiledes og oppmuntres i å vise respekt og solidaritet for andre	Temaarbeid om merkedager, tradisjoner og høytider Barna opplever at mangfold beriker felleskapet
Nærmiljø og samfunn	Barna medvirker i barnehagens hverdagsliv. Vi bruker nærmiljøet vårt Tema – meg selv	Barna deltar i rydding på avdelingen Turer i nærmiljøet Familie	Barna deltar i barnehagens hverdagsliv og får positive opplevelser av å være med å bidra til felleskapet. Barna deltar på turer og kulturaktiviteter i byen Byen vår	Barna opplever å få være med å påvirke innholdet i barnehagen Temaarbeid om turer og kultur-aktiviteter Verden...

3.1.1 Språk som basiskompetanse

Kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling.

Barna skal få god språkstimulering gjennom barnehagedagen (formelle og uformelle læringssituasjoner).

Mål:

- Barna får varierte og positive erfaringer ved å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenking og som uttrykk for egne tanker og følelser
- Språklig mangfold oppleves som en berikelse
- Barna får utforske og utvikle språkkompetanse, språkforståelse og et mangfold av kommunikasjonsformer

Tiltak/kjennetegn:

- Personalet benytter metoden «Lek en bok» – for å utvikle begrepsforståelse og sammenheng mellom litteraturformidling og språkstimulering.
- Barna deltar daglig i aktiviteter som fremmer språkutvikling.
- Personalet støtter barnets språkutvikling ved å beskrive, utdype og sette ord på det barnet opplever, alene og sammen med andre.
- Barna opplever å gjenkjenne egen kultur i barnehagens aktiviteter, leker og utstyr.
- Personalet er bevisste språkmodeller og «bader» barna i ord.

3.1.2 Matematisk kompetanse

Mål:

- Barna får matematiske erfaringer i lek og hverdagsaktiviteter
- Personalet bruker matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen
- Personalet inspirerer barna til matematisk tenking ved at barna har tilgang til utstyr som spill, bøker, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer og leker

Tiltak/kjennetegn:

- Barna leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling
- Barna erfarer, sammenligner, undersøker og gjenkjenner matematiske sammenhenger i lek og aktiviteter
- Barna viser interesse/nysgjerrighet/undring over matematiske sammenhenger og begreper.

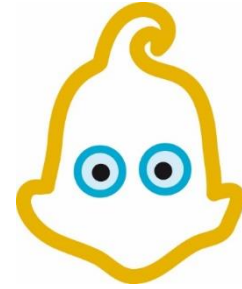
3.2 Digitale verktøy

Mål:

- Barn og voksne bruker digitale verktøy sammen, for å støtte barnas læringsprosesser og lek.
- Digitale verktøy brukes som en del av et rikt lekemiljø.
- Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring

Tiltak/kjennetegn:

- Barn og voksne utforsker digitale verktøy sammen – kreativ og skapende.
- Barna får en begynnende etisk forståelse om bruk av digitale verktøy
- Barna er aktive produsenter – ikke passive konsumenter

4.0 Barnehagen som lærende organisasjon

«Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Barnehagen skal være en lærende organisasjon som begrunner det pedagogiske arbeidet i barnehageloven og rammeplanen.»
Rammeplan for barnehager s. 37

4.1 Barnehagens utviklingsarbeid

Vi vil i dette barnehageåret ha barnehagens leke- og læringsmiljø som utviklingsområde. Vi vil jobbe med å videreutvikle et inkluderende lekemiljø hvor barna får varierte opplevelser og inspirasjon til ulike typer lek. Vi ønsker sammen med barna å skape et inkluderende miljø som støtter barnas lekelyst, kreativitet og empati. Vi ønsker å gi barna gode opplevelser i lek, samhold og glede i et fellesskap hvor alle opplever å høre til.

MoveEarly er et stort forsknings- og utviklingsprosjekt som har som mål å utvikle og fremme en pedagogisk praksis i barnehagen, med fokus på bevegelse, lek og utforsking. MoveEarly starter opp høsten 2024. 50 barnehager fra Bergen skal delta, og Kalfarveien er en av barnehagene.

Halvparten av barnehagene blir tilfeldig trukket til å delta i en tiltaksgruppe, mens den andre halvparten blir kontrollgruppe. Barnehagene i tiltaksgruppen vil ha bevegelse, lek og utforsking som sitt utviklingsarbeid de to neste barnehageårene, og de ansatte vil få kompetanseutvikling på dette området. Barnehagene i kontrollgruppen vil jobbe som vanlig med annet planlagt utviklingsprosjekt.

Trekningen av hvilke barnehager som havner i hvilken gruppe, skjer i september. Når vi vet hvilken gruppe vi havner i, vil det komme mer informasjon om dette.

4.2 Dokumentasjon, vurdering og oppfølging

4.2.1 Dokumentasjon

Mål:

- Vårt arbeid dokumenteres for å synliggjøre hvordan vi jobber for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen.

Tiltak/kjennetegn:

- Periodeplan og månedsbrev hver måned.
- Tilbakeblikk/evaluering fra forrige periode i alle periodeplaner
- Bilder av aktiviteter og tema, som barna har deltatt på, som utstilling i barnehagen
- Daglig dialog mellom personalet og foreldre om barnehagens innhold ved levering og henting av barn.

4.2.2 Vurdering

Mål:

- Vi vurderer jevnlig det pedagogiske arbeidet som utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring.

Tiltak/kjennetegn:

- Felles refleksjon og vurdering av arbeidet på avdelingsmøter, personalmøter og planleggingsdager.
- Observere barns trivsel og utvikling fortløpende.
- Barnas synspunkter og tilbakemeldinger tas med i vurderingene
- Tilbakeblikk fra forrige periode i periodeplaner

4.2.3 Oppfølging

Vurdering av barnehagens innhold, tilbakemelding fra foreldre og barn og observasjoner kan føre til nye tiltak for å endre og forbedre barnehagens praksis.

Barnehagen skal jobbe systematisk med vurdering av barnehagens inkluderende lekemiljø dette året, og hente inn informasjon fra personalet, barn og foreldre. Resultatene skal legges fram for foreldre (SU) og eier.

Funnene fra denne informasjonsinnhentingene brukes til å videreutvikle barnehagens arbeid og sette nye mål og felles kompetanseheving for personalet.

4.3 Barn og foreldres medvirkning i utviklingsarbeidet

Barna og deres foreldre er viktige informanter i vårt kvalitetsutviklingsarbeid. Barnas interesser skal prege det pedagogiske innholdet. Personalet er lydhøre og fanger opp barnas innspill og tar det med seg inn i arbeidet med planlegging, vurdering og oppfølging. Foreldre medvirker gjennom den daglige kontakten, samtaler om barnet, foreldreundersøkelsen og Fau/SU.

Mål:

- Øke svarprosenten på foreldreundersøkelsen
- Barna opplever å få påvirke lekemiljøet i barnehagen
- Foreldre får mulighet til å gi tilbakemeldinger i en spørreundersøkelse om barnehagens utviklingsarbeid

Tiltak/kjennetegn:

- Personalet observerer barna og ser etter tegn på inkluderende lek.
- Observasjoner av lek fører til tiltak for å opprettholde og utvikle et inkluderende lekemiljø.
- Barna opplever å ha innflytelse på det som skjer i barnehagen.
- Foreldre får kjennskap til hva barna leker og hvordan barna leker i barnehagen.

Del to

I. Barnesyn og læringssyn

Barna skal møtes som individ, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden (Rammeplan for barnehage: 8).

Barnet skal gjennom sine interesser og kunnskaper medvirke og prege det pedagogiske arbeidet. På denne måten gis barnet en aktiv, medskapende rolle i sin egen læringsprosess.

Vårt læringssyn er nært knyttet opp til vårt barnesyn, hvor vi ser barnet som nysgjerrig, kreativt og utforskende, og en aktiv deltaker i egen læring og mestring. Læring er en kontinuerlig og sosial prosess som skjer i samspill med andre voksne og barn, og en prosess hvor barnet bruker hele sin kropp og sanseapparat i sin utforskning og vitebegjær.

Mål:

- Barna opplever at deres mening blir hørt og tatt hensyn til
- Barnehagen støtter opp om og tilrettelegger for barnas naturlige behov for lek
- Barnehagen legger til rette for et positivt og sosialt læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring

Tiltak/Kjennetegn:

- Personalet ser på barna som kompetente som påvirker egen hverdag
- Barna utfolder seg i lek, bruker kreativitet og opplever mestring
- Barna er medskapere i prosjekter og temaarbeid.

II. Pedagogisk relasjonskompetanse

Kvaliteten på den pedagogiske relasjonskompetansen er avhengig av de ansattes bevisste holdninger, verdier, barnesyn og læringssyn og virkeliggjøres gjennom personalets holdninger i møte med barna. Ansattes møte med enkeltbarn og barnegruppen er den viktigste byggesteinen i et bærekraftig psykososialt barnehagemiljø. Vi jobber systematisk og målrettet med pedagogisk relasjonskompetanse for å oppfylle Barnehagelovens formålsparagraf.

Mål:

- Vi utvikler oss som profesjonelle omsorgsgivere ved å bruke samspillmetoden ICDP og teorien om trygg tilknytning.
- Vi møter barna på en varm og inkluderende måte.
- Vi har alltid barnas beste som utgangspunkt i våre vurderinger

Tiltak/kjennetegn:

- Barna blir tatt på alvor og lyttet til, motiveres for læring og utvikler tillit til seg selv og andre.
- Vi jobber med å utvikle relasjonskompetansen på planleggingsdager og møter gjennom året.
- Barna viser tegn på trygg tilknytning til personalet.

III. Danning gjennom omsorg, lek og læring

Danning, omsorg, lek og læring ses i sammenheng og bidrar samlet til barnas allsidige utvikling. God omsorg skaper trygghet og trivsel, og er et viktig element for utvikling av empati og nestekjærlighet. Leken har en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi anerkjennes. God omsorg og et godt og utviklende lekemiljø støtter barnas empati, språkutvikling og kreativitet. Under trygge rammer i barnehagen, støttes barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidrar dermed å legge et godt grunnlag for barnas modige, selvstendige og ansvarlige deltagelse i demokratiske felleskap.

Mål:

- Barna opplever å bli sett, forstått og respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.
- Leken er en arena for utvikling og læring og for sosial og språklig samhandling
- Barnehagen bidrar til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for felleskapet.

Tiltak/kjennetegn:

- Personalet er lydhør for barnas uttrykk og imøtekommer deres behov for omsorg.

- Barnehagen jobber aktivt med leke- og læringsmiljøet og bidrar til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek.
- Barna får meningsfulle opplevelser i barnehagen som støtter barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse.

Viktige momenter i barns selvfølelse:

- Jeg kjenner meg selv. Jeg får bekreftet mine tanker og følelser.
- Jeg er viktig. Andre tar meg på alvor.
- Jeg er et godt menneske. Andre viser meg tillit.
- Jeg er viktig for fellesskapet. Jeg får mulighet til å bidra.
- Jeg er kompetent. Jeg får oppgaver jeg kan mestre.

IV. Progresjon i barnehagens pedagogiske innhold

(Se vår progresjonsplan, under barnehagens fagområder).

Barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke og læringsmuligheter ved å gi barna mangfoldige erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og fysisk miljø.

Mål:

- Barna skal oppleve mestring og utvikle ny kunnskap og nye ferdigheter.
- Barna får utfordringer knyttet til sitt utviklingsnivå
- Barna blir introdusert for nye perspektiver, opplevelser og erfaringer

Tiltak/kjennetegn:

- Barna har tilgang på variert materiell, til lek og kreativitet.
- Barna møter variasjon i valg av pedagogisk innhold
- Barna får mestringsopplevelser samtidig som de har noe å strekke seg etter.

V. Overganger

Barnehagen har etablert rutiner og trygge rammer som skal ivareta barnets og foreldrenes behov for trygghet i overganger. Overganger er store hendelser i et barns liv og trenger forberedelse for at tilvenningen skal bli trygg og god for barn og foreldre. Hvert barn har individuelle behov i overgangen som blir møtt av sensitive voksne.

a. Tilvenning i barnehagen

Mål:

- Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen.

Tiltak/kjennetegn:

- Barnehagen tilpasser rutiner og dagsrytme, slik at barnet får tid til å bli kjent og knytte relasjoner til tilknytningspersonene og andre barn
- Vi inviterer foreldre og barn til å besøke barnehagen før oppstart.
- Tett oppfølging og samarbeid med foreldre den første tiden for å skape tilhørighet og trygghet for barnet.
- Foreldre får tilbud om oppstartsamtale raskt etter oppstart.

b. Overganger og sammenheng innad i barnehagen

Mål:

- Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang til ny avdeling.

Tiltak/kjennetegn:

- Vi starter tidlig med planlegging av nye grupper.
- Vi planlegger for flere møtepunkt mellom barn og voksne på våren
- Tett samarbeid mellom personalet på gamle og nye grupper.
- Personalet har et ekstra ansvar for å bli kjent med alle barna.

c. Samarbeid og sammenheng med skolen

Mål:

- Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start på skolen.
- Barnehagen starter et samarbeid med skolene tidlig på våren

Tiltak/kjennetegn:

- Førskolegruppe en gang i uken, hvor barna blir kjent med hva som skjer i skolen og på SFO
- Barnehagen og foreldre samarbeider om å sikre at nødvendig informasjon om barnet blir overført til skolen.
- Vi besøker barnas nærskoler

Les mer i Bergen kommune sin [plan for overgang mellom barnehage og skole/SFO](#)

VI. Foreldremedvirkning

Barnehageloven §1: Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.

Samarbeidet mellom hjem og barnehage skal alltid ha barnets beste som mål.

Barnehagen skal legge til rette for godt foreldresamarbeid preget av åpenhet og likeverd og god dialog om barnet.

For å sikre et godt foreldresamarbeid skal vi:

- Tilby individuelle samtaler 2 ganger i året og ellers ved behov om barnets utvikling og trivsel.
- Sikre god informasjonsflyt ved daglig kontakt
- Gjøre planer tilgjengelig for foreldre.
- Ta kontakt med foreldre ved sykdom hos barnet, eller om barnet ikke har det bra – foreldre tar avgjørelsene.
- Foreldremøter – gi mulighet til medvirkning fra foreldregruppen
- Årlig brukerundersøkelse
- Arrangere tilstelninger og fester i samarbeid med FAU
- SU møter høst og vår (og etter behov)
- Informasjon fra barnehagen om pedagogiske valg og begrunnelser.

VII. Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det.

Mål:

- Barnehagen fremmer verdier holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn.
- Barnehagen legger grunnlag for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet.
- Barna får erfare å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen.
- Barna lærer å ta vare på seg selv og hverandre.

Tiltak/kjennetegn:

- Vi resirkulerer avfall
- Vi er bevisste forbrukere, reduserer forbruket og tar vare på tingene våre
- Vi reduserer matsvinn
- Barna får naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold.
- Ulike prosjekter med fokus på bærekraft

VIII. Psykososialt barnehagemiljø

Det er forankret i Barnehageloven at alle barn har rett til et trygt og godt barnehagemiljø. I dette ligger det at alle ansatte i barnehagen er forpliktet til å gripe inn når et barn i barnehagen utsettes for krenkelser, og videre at barnehagen skal jobbe forebyggende for å skape et varmt og inkluderende fellesskap.

Under plikten til å sikre at barn og unge har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø, følger det fire delplikter:

- plikten til å følge med
- plikten til å melde
- plikten til å undersøke
- plikten til å sette inn egnede tiltak

Arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet er et kontinuerlig arbeid som er retningsgivende for barnehagens kvalitetsutviklingsarbeid og grunnleggende for alt vi gjør i barnehagen, både i samspill med barna, samarbeid med foreldre og innad i personalgruppen.

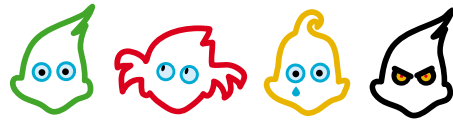
Barnehagen har en lokal handlingsplan for å sikre systematikk i arbeidet med det psykososiale barnehagemiljøet. Handlingsplanen gjennomgås i personalgruppen årlig.

Det psykososiale barnehagemiljøet er videre tema på foreldremøte, foreldresamtaler og i SU ved oppstart av hvert barnehageår.

IX. Barns seksuelle helse

Plan for seksuell helse, seksualopplysning og seksualitetsopplæring ble vedtatt av bystyret i april 2019, og er utarbeidet med formål om å sikre en helhetlig innsats for å styrke barn og unges seksuelle helse. Planen peker blant annet på barnehagen som en viktig arena for å sikre kunnskap og nødvendig kompetanse om kropp og seksualitet. Slik kan barnehagen styrke barnas begrepsapparat og danne grunnlag for positive holdninger knyttet til selvfølelse, identitet, egenverd, kropp, følelser og grenser. Videre skapes åpenhet og respekt for mangfold og variasjoner i familieformer og kjønnsuttrykk, noe som kan bidra til å forebygge fordommer og diskriminering.

Grunnlaget for god seksuell helse legges allerede tidlig i småbarnsalder. Bevissthet knyttet til barns seksuelle utvikling og kunnskap om hvordan denne kan komme til uttrykk i lek og atferd, er viktig for å kunne møte dette på en konstruktiv måte. Siden barnehagepersonale og foreldre har et felles ansvar for å ivareta barnets trivsel og utvikling, er det naturlig at barns seksuelle helse også er tema både i foreldresamtaler og på foreldremøter.

Kalfarveien barnehage

Kalfarveien 43

5018 Bergen

E-post: kalfarveien.barnehage@bergen.kommune.no

**BERGEN
KOMMUNE**